

Brüsszel, 2025. augusztus 19.
(OR. en)

12163/25

COH 162
FIN 981
ECOFIN 1096
SOC 572

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. augusztus 12.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 441 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK Az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról szóló 2019–2020. évi éves jelentés

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 441 final.

Melléklet: COM(2025) 441 final

Brüsszel, 2025.7.30.
COM(2025) 441 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Az Európai Unió Szolidaritási Alapjáról szóló 2019–2020. évi éves jelentés

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	2
A 2019-ben és 2020-ban beérkezett kérelmek	3
➤ 2019-ben.....	3
➤ 2020-ban	5
Finanszírozás	11
Lezárások	13
➤ 2020-as lezárások.....	13
Következtetések	14

BEVEZETÉS

Az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról szóló, 2002. november 11-i 2012/2002/EK tanácsi rendelet¹ (a továbbiakban: a rendelet) 12. cikke előírja, hogy a Bizottságnak az alap előző évi tevékenységéről jelentést kell készítenie az Európai Parlament és a Tanács számára. Ez a jelentés az Európai Unió Szolidaritási Alapjának (a továbbiakban: Szolidaritási Alap) 2019. és 2020. évi tevékenységeit ismerteti. Összefoglalja továbbá a 2019-ben és 2020-ban beérkezett kérelmeket és a jelentéstételi időszakban lezárt eseteket. A Bizottság valamennyi kérelmet a rendelet szerinti követelményeknek megfelelően értékelte.

2019-ben a Bizottsághoz a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulására vonatkozóan **négy új kérelem** érkezett, nevezetesen Görögországból (szélsőséges időjárás), Spanyolországból (szélsőséges időjárás), Ausztriából (árvizek) és Portugáliából (szélsőséges időjárás). E kérelmek közül hármat „regionális természeti katasztrófa” miatt, egyet pedig „szomszédos ország természeti katasztrófája” miatt nyújtottak be.

Görögország, Spanyolország és Portugália a kérelmek benyújtását követő néhány héten belül összesen 69,5 millió EUR összegű előleget kapott.

2020-ban a Bizottsághoz a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulására vonatkozóan **31 új kérelem** érkezett, amelyek közül **kilenc** természeti katasztrófákhoz, 22 pedig jelentős népegészségügyi szükséghelyzetekhez kapcsolódott.

A természeti katasztrófákhoz kapcsolódó kilenc kérelem Görögországból (Evia árvíz, Ianos ciklon), Spanyolországból (Gloria vihar), Franciaországból (Alex vihar), Horvátországból (zágrábi földrengés), Olaszországból (szélsőséges időjárás, Alex vihar), Ausztriából (szélsőséges időjárás) és Lengyelországból (árvíz) érkezett.

A Bizottság elutasította Spanyolország Gloria viharhoz kapcsolódó 2020. évi, valamint Olaszország Alex viharhoz kapcsolódó 2020. októberi kérelmét, mivel azok nem feleltek meg a rendeletben meghatározott kritériumoknak.

Az elfogadott kérelmek közül kettőt „jelentős természeti katasztrófák” miatt, négyet „regionális természeti katasztrófák” miatt, egyet pedig „szomszédos országok természeti katasztrófája” miatt nyújtottak be.

A rendelet 2020. március 30-i módosítását követően a Bizottsághoz a Szolidaritási Alapból a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben nyújtandó pénzügyi hozzájárulásra vonatkozóan **22 kérelem** érkezett, nevezetesen Albániától, Ausztriától, Belgiumtól, Horvátországtól, Csehországtól, Észtországtól, Franciaországtól, Németországtól, Görögországtól, Magyarországtól, Olaszországtól, Írországtól, Lettországtól, Litvániától, Luxemburgtól, Montenegrótól, Lengyelországtól, Portugáliától, Romániától, Szerbiától, Szlovéniától és Spanyolországtól.

Lengyelország és Szlovénia kérelmét elutasították, mivel nem felelt meg a rendeletben meghatározott kritériumoknak.

Albánia, Horvátország, Németország, Görögország, Magyarország, Írország, Montenegró, Portugália és Spanyolország összesen 132,7 millió EUR összegű előleget kért. A Bizottság

¹ A Tanács 2012/2002/EK rendelete (2002. november 11.) az Európai Unió Szolidaritási Alapjának létrehozásáról (HL L 311., 2002.11.14., 3. o.), az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 661/2014/EU rendeletével (HL L 189., 2014.6.27., 143. o.) és az Európai Parlament és a Tanács 2020. március 30-i (EU) 2020/461 rendeletével (HL L 99., 2020.3.31., 9. o.) módosított szövegváltozatában.

2020 végéig előlegfizetéseket teljesített a hét tagállam (Németország, Írország, Görögország, Spanyolország, Horvátország, Magyarország és Portugália) számára. Albánia és Montenegró nem kaphatott előleget, mivel nem tagállamok. Ezen túlmenően a Bizottság 2021 márciusában javaslatot tett az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak arra, hogy használjon fel 397,45 millió EUR-t részben az (előlegfizetésben részesült) tagállamok számára a fennmaradó egyenleg rendezésére, részben (az előlegfizetésben nem részesült) Albánia és Montenegró számára a teljes összeg kifizetésére.

Az I. melléklet felsorolja a Szolidaritási Alap igénybevételére 2019-ben és 2020-ban alkalmazandó, „jelentős természeti katasztrófák” okozta károkra vonatkozó küszöbértékeket. A II. melléklet áttekintést nyújt a 2019-ben és 2020-ban jóváhagyott kérelmekről, a releváns pénzügyi adatokkal együtt.

A 2019-BEN ÉS 2020-BAN BEÉRKEZETT KÉRELMEK

➤ 2019-BEN

A Bizottsághoz 2019-ben négy új, a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulására irányuló kérelem érkezett be. Az összes kérelem a határidőt teljesítve, azaz az „első kár bekövetkezését követően legfeljebb tizenkét héten belül” (a rendelet 4. cikkének (1) bekezdése) beérkezett a Bizottsághoz. Három kérelem oka „regionális természeti katasztrófa” volt, egy pedig a „szomszédos országok természeti katasztrófáira” vonatkozó rendelkezésen alapult. A Bizottság 2019-ben és 2020-ban mind a négy kérelem tekintetében a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulást jóváhagyó végrehajtási határozatot fogadott el.

AUSZTRIA – Árvizek

2018 októberében Ausztria délnyugati része súlyos áradásokat szenvedett el, amelyeket ugyanazok a meteorológiai körülmények váltottak ki, amelyek Olaszországban „jelentős természeti katasztrófához” vezettek. Dél-Ausztriában (különösen Kelet-Tirolban és Karintiában) 2018. november 15. és 17. között nagyon heves esőzések voltak, ami súlyos iszap- és földcsuszamlásokhoz, valamint áradásokhoz vezetett. A szélsőséges időjárás jelentős pusztítást okozott az alapvető közinfrastruktúra, a magánlakások, a vállalkozások és az erdőterületek tekintetében.

Ezt követően Ausztria 2019. január 14-én a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be, és 2019. február 20-án benyújtotta a kérelem felülvizsgált változatát. Az osztrák hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 322 millió EUR-ra becsülték. Ausztria nem kért előleget.

A Bizottság 2019. május 15-i COM(2019) 3604 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács 2019. szeptember 18-án jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból 8 154 899 EUR Ausztria számára kifizetésre kerüljön. A Bizottság 2019. október 2-án elfogadta a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás jóváhagyásáról szóló C(2019) 7174 végrehajtási határozatot. A 8 154 899 EUR kifizetésére 2019. október 28-án került sor.

GÖRÖGORSZÁG – Szélsőséges időjárás

2019. február 23. és 26. között Krétát, különösen a sziget nyugati részét, rendkívül heves esőzéssel járó vihar sújtotta. Az ebből eredő áradások és földcsuszamlások emberéleteket

követeltek, és katasztrofális következményekkel jártak a helyi infrastruktúrára, különösen az utakra nézve. A gazdaság (főként a mezőgazdasági ágazat) súlyos károkat szenvedett el. Görögország 2019. május 15-én a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be.

Görögország a teljes közvetlen kárt 182,1 millió EUR-ra becsülte. A Krétán okozott kár az érintett NUTS 2 szintű régió (Kriti)² GDP-jének 2,1 %-át teszi ki, és így meghaladja a rendelet 2. cikkének (3) bekezdése szerinti 129,8 millió EUR küszöbértéket. Görögország a kérelmében előlegfizetést is kért.

A Bizottság 2019. július 19-én elfogadta az alapból nyújtandó várható pénzügyi hozzájárulásból 455 252 EUR előleg engedélyezéséről szóló C(2019) 5514 végrehajtási határozatot, majd az előleget 2019. augusztus 27-én kifizette Görögországnak.

A Bizottság 2019. október 18-i COM(2019) 496 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Görögország számára 4 552 517 EUR kifizetésre kerüljön. A Bizottság 2020. január 30-án elfogadta a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás jóváhagyásáról szóló C(2020) 449 végrehajtási határozatot. A fennmaradó 4 097 266 EUR-t 2020. február 19-én fizették ki.

PORTUGÁLIA – Szélsőséges időjárás

A Lorenzo hurrikán 5. kategóriába tartozó, az Atlanti-óceán legkeletibb részén és Európához legközelebb kialakult, valaha regisztrált trópusi ciklon volt. A gyors megerősödését követően 2019. október 2-án áthaladt az Azori-szigeteken (Portugália), károkat okozott a köz- és magáninfrastruktúrában, és súlyosan érintette az emberek mindennapi életét, a vállalkozásokat és az intézményeket. Október 3-án a regionális kormány az alapvető energiaellátás biztosítása érdekében energiaügyi válsághelyzetet hirdetett ki. Október 17-én pedig – a hurrikán által okozott károk következtében – az Azori-szigetek autonóm régió területére kiterjedően a társadalom egészét érintő veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A Lorenzo hurrikán okozta katasztrófához kapcsolódóan a Bizottsághoz 2019 novemberében a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulására irányuló kérelem érkezett be. A portugál hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 328,5 millió EUR-ra becsülték.

A rendelet 4. cikke szerint elvégzett értékelés alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Szolidaritási Alapból nyújtandó (a számítások szerint 8 212 697 EUR összegű) pénzügyi hozzájárulás nyújtásának feltételei teljesültek.

2019. december 11-én a Bizottság elfogadta a 10 %-os mértékű, 821 270 EUR összegű előleg engedélyezéséről szóló C(2019) 9067 végrehajtási határozatot, és az előleget 2019. december 23-án folyósították.

A Bizottság 2020. április 30-i COM(2020) 200 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Portugália számára 8 212 697 EUR kifizetésre kerüljön. A Bizottság 2020. július 7-én elfogadta az alapból nyújtandó 8 212 697 EUR pénzügyi hozzájárulás jóváhagyásáról szóló C(2020) 4713 végrehajtási határozatot. A fennmaradó 7 391 427 EUR-t 2020. július 22-én fizették ki.

SPANYOLORSZÁG – Szélsőséges időjárás

² A statisztikai célú területi egységek nomenklatúrája.

2019. szeptember 9-től kezdődően az Ibériai-félsziget délkeleti részén „magassági hidegcseppnek” (*depresión aislada en niveles altos*, DANA) nevezett ritka meteorológiai jelenség volt tapasztalható. Az áradásokhoz vezető súlyos esőzések jellemezte jelenség szeptember 2019. szeptember 12. és 16. között érte el tetőpontját, és nagyon súlyosan érintette Valencia, Murcia, Kasztília-La Mancha és Andalúzia régió nagy részét.

Ennek következtében Spanyolország 2019. november 28-án az első károk észlelését követő 12 hetes határidőn belül a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be. A spanyol hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 2,3 milliárd EUR-ra becsülték.

Az elvégzett értékelés alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Szolidaritási Alapból nyújtandó (a számítások szerint 56 743 358 EUR összegű) pénzügyi hozzájárulás nyújtásának feltételei teljesültek.

2020. február 13-án a Bizottság elfogadta az 5 674 336 EUR összegű előleg engedélyezéséről szóló C(2020) 905 végrehajtási határozatot, és az előleget 2020. március 6-án folyósították Spanyolország számára.

A Bizottság 2020. április 30-i COM(2020) 200 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Spanyolország számára 56 743 358 EUR kifizetésre kerüljön. A C(2020) 7541 végrehajtási határozatot követően a fennmaradó 51 069 022 EUR-t 2020. november 19-én fizették ki.

➤ **2020-BAN**

A Bizottsághoz 2020-ban kilenc új, természeti katasztrófákhoz kapcsolódó, a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulására irányuló kérelem érkezett be. Az összes kérelem a határidőt teljesítve, azaz az „első kár bekövetkezését követően legfeljebb tizenkét héten belül” (a rendelet 4. cikkének (1) bekezdése) beérkezett a Bizottsághoz. Az elfogadott kérelmek közül kettőt „jelentős természeti katasztrófákra”, négyet „regionális természeti katasztrófára” hivatkozva nyújtottak be, egy pedig a „szomszédos országok természeti katasztrófájára” vonatkozó előírásokon alapult. A Bizottság 2020-ban és 2021-ben a hét elfogadott kérelem tekintetében a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulást jóváhagyó végrehajtási határozatot fogadott el.

OLASZORSZÁG – Szélsőséges időjárás

2019 októberében és novemberében Olaszországban szélsőséges időjárási körülmények voltak tapasztalhatók. A katasztrófa árvizeket és földcsuszamlásokat, többek között Velencében árvizeket okozott. A leginkább érintett régió Veneto volt, ahol az árapály elérte a városban az 1966. november 4-én mért legmagasabb érték óta valaha mért második legmagasabb tengerszint feletti értéket, a szél pedig 110 km/h sebességű volt. Az áradások hatalmas károkat okoztak a magán- és középületekben, beleértve a kulturális örökségi helyszíneken található épületeket is. Több száz felbecsülhetetlen értékű templomban, múzeumban és palotában keletkezett kár. Több száz embert kellett evakuálni otthonából, a mezőgazdasági és gazdasági veszteségek jelentősek voltak. Az olasz hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 5,62 milliárd EUR-ra becsülték.

Olaszország 2020 januárjában nyújtotta be az alapból történő támogatás iránti kérelmét. A kérelem indoka a rendelet 2. cikkének (2) bekezdése értelmében „jelentős természeti katasztrófa” volt. Olaszország nem kérte előleg kifizetését.

A Bizottság 2020. április 30-i COM(2020) 200 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Olaszország számára 211 707 982 EUR kifizetésre kerüljön. A pénzügyi hozzájárulás jóváhagyásáról szóló C(2020) 6272 bizottsági végrehajtási határozatot 2020. szeptember 9-én fogadták el, a teljes kifizetésre pedig 2020. október 6-án került sor.

AUSZTRIA – Szélsőséges időjárás

2019 novemberében Ausztria délnyugati része súlyos áradásokat szenvedett el. Az eseményeket ugyanazok a meteorológiai körülmények váltották ki, amelyek Olaszországban jelentős katasztrófához vezettek. A szélsőséges időjárás jelentős pusztítást okozott az alapvető közinfrastruktúra, a magánlakások, a vállalkozások és az erdőterületek tekintetében. Az osztrák hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 87 millió EUR-ra becsülték.

Ausztria 2020 januárjában nyújtotta be az alapból történő támogatás iránti kérelmét. A kérelem oka a rendelet 2. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében „szomszédos ország természeti katasztrófája” volt. Ausztria nem kért előleget. A Bizottság a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulásának összegét 2 329 777 EUR-ban állapította meg.

A Bizottság 2020. április 30-i COM(2020) 200 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Ausztria számára 2 329 777 EUR kifizetésre kerüljön. A Bizottság 2020. július 23-án elfogadta a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás jóváhagyásáról szóló C(2020) 5142 végrehajtási határozatot. A 2 329 777 EUR kifizetésére 2020. augusztus 10-én került sor.

HORVÁTORSZÁG – Zágrábi földrengés

2020 márciusában Horvátországot Zágrábban és környékén pusztító földrengések sújtották. Az első, a Richter-skála szerinti 5,5-ös erősségű földrengés 1880 óta a legerősebb volt Zágrábban. Horvátország kontinentális részén és Szlovénia határ menti régióiban is érezhető volt. Április végéig több mint 1 100 utó rengést rögzítettek. A földrengés csak négy nappal azután sújtotta Zágrábot, hogy a Covid19-járvány miatt nemzeti korlátozó intézkedéseket vezettek be, és vészhelyzetbe sodorta az embereket. A katasztrófa Horvátország lakosságának egynegyedét érintette. Összesen 27 személy sérült meg, köztük egy tizenéves lány, aki belehalt a sérüléseibe. Több tízezer lakóépület, állami infrastruktúra, jelentős kulturális örökséggel rendelkező épület, valamint olyan fontos állami intézmények sérültek meg, mint a horvát parlament. A földrengések által okozott károk teljes becsült összege meghaladta a 11,6 milliárd EUR-t.

2020. június 10-én Horvátország a 2020. márciusi földrengés miatt az alap pénzügyi hozzájárulására irányuló kérelmet nyújtott be. A kérelem oka a rendelet 2. cikkének (2) bekezdése értelmében „jelentős természeti katasztrófa” volt, és Horvátország előleg kifizetését kérte.

2020. augusztus 10-én a Bizottság elfogadta a C(2020) 5575 végrehajtási határozatot, amelyben 88 951 877 EUR összegű előlegfizetést engedélyezett, és az előleget 2020. augusztus 18-án folyósították Horvátország számára.

A Bizottság 2020. október 9-i COM(2020) 960 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Horvátország számára 683 740 523 EUR

kifizetésre kerüljön. A Bizottság a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulásának összegét 683 740 523 EUR-ban állapította meg. A Bizottság 2020. december 2-án elfogadta a Horvátországnak történő kifizetést engedélyező C(2020) 8713 bizottsági végrehajtási határozatot. A fennmaradó 594 788 646 EUR-t 2020. december 17-én fizették ki.

Lengyelország – Árvíz

2020 júniusában Podalskie, Mazóvia (beleértve Varsót is), Świętokrzyskie (Szentkereszt) és Małopolskie (Kis Lengyelország) lengyel tartományokat heves viharok és özönvízszerű esőzések sújtották, amelyek áradásokat okoztak. Több mint 400 embert kellett evakuálni, és 14 000 ember átmenetileg elektromosáram-szolgáltatás nélkül maradt. 1 300 otthon és több mint 240 közút rongálódott meg. A helyi mezőgazdaság veszteségei is jelentősek voltak, mivel mintegy 9 000 hektárnyi szántóterületet is kár ért.

Lengyelország 2020. augusztus 24-én kérelmet nyújtott be, amelyben a *Podkarpackie* (Kárpátalja) tartományban 2020 júniusában bekövetkezett áradásokat követő sürgősségi és helyreállítási műveletek finanszírozásához a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulását kérte. A lengyel hatóságok a katasztrófa okozta teljes közvetlen kárt 282 851 202 EUR-ra becsülték. Az okozott kár az érintett NUTS 2 szintű régió (*Podkarpackie*) GDP-jének 1,56 %-át teszi ki, és így meghaladja a 270 961 950 EUR-s küszöbértéket (a regionális GDP 1,5 %-a). A kérelem oka a rendelet 2. cikkének (3) bekezdése értelmében „regionális természeti katasztrófa” volt. Lengyelország nem kérte előleg kifizetését.

A Bizottság az alap pénzügyi hozzájárulásának összegét 7 071 280 EUR-ban állapította meg. A Bizottság 2020. október 9-i COM(2020) 960 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Lengyelország számára 7 071 280 EUR kifizetésre kerüljön. A Bizottság 2020. december 2-án elfogadta a Szolidaritási Alapból nyújtandó 7 071 280 EUR pénzügyi hozzájárulás jóváhagyásáról szóló C(2020) 8685 végrehajtási határozatot, és a pénzügyi hozzájárulás 2020. december 17-én kifizetésre került.

GÖRÖGORSZÁG

Evia árvíz

2020 augusztusában Közép-Eviában heves zivatarok és özönvízszerű esőzések következtében katasztrófális áradások és földcsuszamlások történtek. A gyors és heves esőzések árvizeket és földcsuszamlásokat okoztak a Messapiou és a Lilanta folyók területén. A katasztrófában nyolc ember vesztette életét, és 3 000 otthon lakóit kellett evakuálni. A vihar jelentős károkat okozott a magánházakban és a helyi infrastruktúrában, többek között négy híd is megsemmisült.

Görögország a 2020. augusztusi áradások okozta katasztrófa miatt 2020. október 29-én az alap pénzügyi támogatására irányuló kérelmet nyújtott be. Ezt követően Görögország az egyik NUTS 2. szintű régiót érintő regionális katasztrófára hivatkozva benyújtotta kérelmét, és a teljes közvetlen kárt 132 millió EUR-ra becsülte. Így a katasztrófa a rendelet 2. cikkének (3) bekezdése értelmében „regionális természeti katasztrófának” minősült. Görögország előlegfizetést kért.

2021. március 2-án a Bizottság elfogadta a 330 010 EUR összegű előleg engedélyezéséről szóló C(2021) 1507 végrehajtási határozatot, és az előleget 2021. március 17-én folyósította Görögország számára.

A Bizottság a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulását 3 300 100 EUR-ban állapította meg. A Bizottság 2021. március 24-i COM(2021) 201 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Görögország számára 3 300 100 EUR kifizetésre kerüljön. A Bizottság 2021. június 14-én elfogadta a Görögországnak történő kifizetést engedélyező C(2021) 4438 bizottsági végrehajtási határozatot, a fennmaradó 2 970 090 EUR kifizetésére pedig 2021. július 5-én került sor.

Ianos ciklon

2020 szeptemberében a kontinentális keleti és déli terület nagy részét, a Dél-Jón-szigeteket, Thesszáliát, *Sterea Ellada-t* (Közép-Görögország), beleértve Eviát, Peloponnészoszt, valamint Görögország északi és nyugati Küklád szigeteit az Ianos nevű mediterrán ciklon sújtotta. A katasztrófát a hatalmas áradások és viharos szelek, valamint a ciklon miatti heves esőzések által kiváltott földcsuszamlások okozták. Sok ember vesztette életét, és sok idős ember rekedt a házában, mert a vihar miatt a tetők beomlottak. Az infrastruktúra nagy része károsodott, például hidak omlottak össze, megszűnt a villamosenergia- és vízellátás, valamint sziklák zuhantak a főutakra.

Görögország 2020. december 9-én a ciklon miatti károkkal összefüggésben a Szolidaritási Alapból nyújtandó támogatásra irányuló kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz. Görögország a rendelet 2. cikkének (3) bekezdésével összhangban több NUTS 2. szintű régiót érintő „regionális természeti katasztrófára” hivatkozva nyújtotta be kérelmét, és a teljes közvetlen kárt 863 540 756 EUR-ra becsülte. Előleg kifizetését kérte.

A Bizottság a 2021. március 2-án elfogadott C(2021) 1511 végrehajtási határozatban 2 158 852 EUR összegű előleg kifizetését engedélyezte, amely előleget 2021. március 17-én folyósítottak Görögországnak.

A Bizottság az alapból származó pénzügyi hozzájárulást 21 588 519 EUR-ban állapította meg. A Bizottság 2021. március 24-i COM(2021) 201 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Görögország számára 21 588 519 EUR kifizetésre kerüljön. A Bizottság 2021. június 17-én elfogadta a Görögországnak történő kifizetést engedélyező C(2021) 4466 bizottsági végrehajtási határozatot, a fennmaradó 19 429 667 EUR kifizetésére pedig 2021. július 5-én került sor.

Franciaország – Alex vihar

2020 októberében egy extratrópusi ciklon sújtotta a Földközi-tengert, ami rendkívül intenzív esőzést okozott. A szélsőséges időjárási esemény áradásokat okozott a francia alpesi völgyekben a Provence-Alpes-Côte d’Azur régióban. A heves esőzések következménye több földcsuszamlás, törmelékfolyás, villámárvíz és erózió volt. Az infrastrukturális hálózatok súlyos károkat szenvedtek, a hidak és a főutak összeomlása pedig számos várost elvágtott a külvilágtól. Több száz ház volt érintett, sokan eltűntek, és legalább 15 ember életét veszítette. Az elmúlt 120 évben Franciaország déli részén ez volt a legsúlyosabb árvíz.

Franciaország 2020. december 21-én a 2020 októberi Alex vihar által okozott károkkal összefüggésben a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránti kérelmet nyújtott be a Bizottsághoz. Ezt követően Franciaország az egyik NUTS 2. szintű régiót (Provence-Alpes-Côte d’Azur/FRL0) érintő regionális természeti katasztrófára hivatkozva benyújtotta kérelmét, és a teljes közvetlen kárt 2 373 millió EUR-ra becsülte. A kérelem oka a rendelet 2. cikkének (3) bekezdése értelmében „regionális természeti katasztrófa” volt. Franciaország előlegfizetést kért.

A Bizottság a 2021. február 22-én elfogadott C(2021) 1340 végrehajtási határozatban 5 932 500 EUR összegű előleg kifizetését engedélyezte, amely előleget 2021. március 11-én folyósítottak Franciaországnak.

A Bizottság a Szolidaritási Alap pénzügyi hozzájárulását 59 325 000 EUR-ban állapította meg. A Bizottság 2021. március 24-i COM(2021) 201 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból Franciaország számára 59 325 000 EUR kifizetésre kerüljön. A Bizottság 2021. június 28-án elfogadta a Franciaországnak történő kifizetést engedélyező C(2021) 4868 bizottsági végrehajtási határozatot, a fennmaradó 53 392 500 EUR kifizetésére pedig 2021. július 29-én került sor.

COVID19 – Jelentős népegészségügyi szükséghelyzet

➤ Bevezetés

2019 decemberében ismeretlen eredetű tüdőgyulladás-járványt jelentettek a WHO-nak a kínai Wuhanból. Ezt később a koronavírus olyan új törzseként azonosították, amelyet korábban nem mutattak ki az emberekben – koronavírus-betegség 2019 (Covid19). 2020. január 30-án a WHO nemzetközi szintű járványügyi szükséghelyzetet hirdetett ki az új koronavírus-járvány miatt.

Tekintettel arra, hogy a járvány milyen gyorsan terjedt, a tagállamok a következő hetekben nemzeti szükségállapotot hirdettek ki, és jelentős intézkedéseket tettek a fertőzés megelőzése és megfékezése érdekében. Az intézkedések a határokon alkalmazott felügyeleti és ellenőrzési intézkedésektől az egészségügyi személyzet létszámának növeléséig terjedtek. A járvány terjedése és az azt követően a tagállamok által elhatározott, járvány megfékezésére irányuló intézkedések jelentős hatást gyakoroltak a gazdaságra, a termelésre, a beruházásokra, a fogyasztásra és a munkaerőpiac működésére.

A Covid19 egyik sajátos jellemzője az egészségügyi rendszerekre és az egészségügyi dolgozókra nehezedő hatalmas nyomás volt, mivel a Covid19 miatt kórházi kezelésben részesülő betegek többsége különleges klinikai ápolást igényelt. A betegek számának jelentős növekedése súlyos terhet ró a kórházi személyzetre, valamint megnehezíti a kulcsfontosságú berendezések és felszerelések, például oxigénpalackok, lélegeztetőgépek, diagnosztikai készletek és egyéni védőeszközök elérhetőségét. Az egészségügyi dolgozók számára nagyon nehéz volt megbirkózni ezzel a helyzettel, mivel egy ilyen nagyságrendű világjárvány mellett elkerülhetetlen az a kockázat, hogy az egészségügyi szervezetek nem tudnak más alapvető szolgáltatásokat nyújtani.

➤ A rendelet módosítása

2020. március 30-án a koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés³ részeként a rendelet módosításra⁴ került, ezáltal a jelentős népegészségügyi szükséghelyzet

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/460 rendelete (2020. március 30.) az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a COVID-19 járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról (A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés).

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/461 rendelete (2020. március 30.) a 2012/2002/EK tanácsi rendeletnek a jelentős közegészségügyi szükséghelyzet által súlyosan érintett tagállamoknak és az Unióval

kezelése az uniós szolidaritási elv része lett. A módosítás magában foglalta a végrehajtási időszak 12 hónapról 18 hónapra történő meghosszabbítását és egyéb kisebb változtatásokat.

A módosítás kiterjesztette az alapvető veszélyhelyzeti és helyreállítási műveletek elszámolható költségeinek körét az alábbiakra: i. gyors orvosi segítség nyújtása a jelentős népegészségügyi szükséghelyzet által érintett lakosság számára, ii. a lakosság védelme a fertőzés kockázatával szemben a betegségek terjedésének megelőzése, figyelemmel kísérése és megfékezése révén, valamint iii. a súlyos közegészségügyi kockázatok elleni küzdelem vagy a közegészségügyre gyakorolt hatásuk enyhítése.

➤ Kérelmek

A 2020. június 24-i határidőig a Szolidaritási Alapból nyújtandó pénzügyi hozzájárulás iránt 22 kérelem érkezett a Bizottsághoz. Összesen 19 tagállam (Belgium, Csehország, Németország, Észtország, Írország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Horvátország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Magyarország, Ausztria, Lengyelország, Portugália, Románia és Szlovénia) és három tagjelölt ország (Albánia, Montenegró és Szerbia) kért támogatást.

Lengyelország és Szlovénia kérelmét elutasították, mivel nem felelt meg a rendeletben meghatározott kritériumoknak. Az értékelés során és a lengyel hatóságokkal folytatott információcserét követően a Bizottság kiszámította, hogy a lengyel hatóságok a Szolidaritási Alapból történő támogatásra irányuló, 2020. június 22-én benyújtott kérelemben túlbecsülték a közvetlen közkiadások teljes összegét. A bejelentett kiadásokat ezért a lengyel hatóságok beleegyezésével csökkenteni kellett. Mivel Lengyelország esetében a jelentős népegészségügyi szükséghelyzetre vonatkozó küszöbérték a rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében 2020-ban 1 430,574 millió EUR volt, és a felülvizsgált összes közkiadás jelentős mértékben e küszöbérték alatt volt, Lengyelország kérelme az Alapból nem volt támogatható. Közben az értékelés során és a szlovén hatóságokkal folytatott információcserét követően a Bizottság kiszámította, hogy a szlovén hatóságok a Szolidaritási Alapból történő támogatásra irányuló, 2020. június 17-én benyújtott kérelemben túlbecsülték a teljes közkiadást, ezért a kiadás összegét csökkenteni kellett. Mivel Szlovénia esetében jelentős népegészségügyi szükséghelyzetre vonatkozó küszöbérték a rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében 2020-ban 135 102 millió EUR volt, és a felülvizsgált összes közkiadás nem érte el ezt a küszöbértéket, Szlovénia kérelme az Alapból nem volt támogatható.

➤ A kérelmek értékelése

A következetes és egyenlő bánásmód biztosítása érdekében az összes beérkezett kérelmet egyetlen csomagban értékelték. A Bizottság alaposan megvizsgált több szempontot is, például a következőket: i. a kiadások elszámolhatósága (annak elemzése is, hogy a bejelentett kiadások elszámolható műveletekre vonatkoztak-e, és az elszámolhatósági időszakon belül merültek-e fel), ii. a kiadás sürgősségi jellege, iii. a Covid19-világjárvánnyal való közvetlen kapcsolat megléte, és iv. a kérelem általános következetessége. Szükség esetén a Bizottság a kérelmet benyújtó országoktól további információkat, magyarázatokat és igazoló dokumentumokat kért.

➤ Finanszírozás

csatlakozási tárgyalásokat folytató országoknak nyújtandó pénzügyi támogatás nyújtása céljából történő módosításáról.

Mivel a Szolidaritási Alap fő alapelve a szolidaritás, az alapból nyújtott támogatásnak progresszívnek kell lennie. A Szolidaritási Alapból nyújtott támogatás kiszámításának módszertanát a Szolidaritási Alap 2002–2003-as éves jelentése határozta meg, és azt az Európai Parlament és a Tanács elfogadta (lásd a „Finanszírozás” szakaszt).

A jelentős népegészségügyi szükséghelyzetek esetében a Bizottság által a támogatási összegek kiszámítására alkalmazott módszer hasonló volt a természeti katasztrófák esetében alkalmazott módszerhez. Így az adott ország a jelentős egészségügyi szükséghelyzetekre vonatkozó országspecifikus küszöbértékig a támogatható közkiadások teljes összegének 2,5 %-ára, valamint a közkiadások küszöbértéket meghaladó részének 6 %-ára jogosult. Ez a Bizottság honlapján is közzétételre került⁵. Mivel az e számítás alapján az összes országra adódó teljes összeg meghaladta a rendelkezésre álló költségvetési forrásokat, az országokénti összegek arányosan csökkentésre kerültek.

➤ Előlegfizetések

Hét uniós tagállam (Németország, Írország, Görögország, Spanyolország, Horvátország, Magyarország és Portugália) kért előlegfizetést, összesen 132 736 830 EUR összegben. A Bizottság előzetesen értékelte e hét kérelmet, és megállapította, hogy mindegyikük megfelel a Szolidaritási Alapból történő előlegfizetés feltételeinek. A Bizottság 2020. október 9-i COM(2020) 960 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta összesen 132 736 830 EUR előleg kifizetését, amelyet a Bizottság a fent említett országok számára 2020 decemberében kifizetett.

➤ Egyenlegkifizetés és a teljes összeg kifizetése

A Bizottság 2021. március 24-i COM(2021) 201 javaslatát követően az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy a Szolidaritási Alapból 529 347 741 EUR kifizetésre kerüljön annak a 20 országnak a számára, amelyek kérelmét elfogadták. 2021 novemberében és decemberében egyenlegkifizetesként és teljes kifizetesként összesen 397 454 921 EUR-t fizettek ki az országoknak.

FINANSZÍROZÁS

A Bizottság által javasolt egyedi támogatási összegeket az Európai Szolidaritási Alap 2002–2003-as éves jelentésben meghatározott, az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott módszerrel számították ki, amelyet minden későbbi esetben alkalmaztak. A módszer alapját a katasztrófa által okozott, az érintett állam relatív gazdagságához viszonyított, elfogadott teljes közvetlen kárösszeg képezi, ahogyan azt a „jelentős természeti katasztrófa” tekintetében meghatározott küszöbérték tükrözi (lásd az I. mellékletet).

Ennek megfelelően „jelentős természeti katasztrófák” esetében egy két lépésből álló progresszív rendszer alkalmazandó, amelynek keretében az adott ország a kár küszöbérték alatti részéért egy alacsonyabb, a teljes közvetlen kár 2,5 %-ának megfelelő támogatási arányban, és a kárnak a küszöbértéket meghaladó részéért egy magasabb, 6 %-os támogatási arányban részesül. A két összeg összeadásra kerül. A „regionális természeti katasztrófák” és a

⁵ https://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/solidarity-fund/covid-19.

„szomszédos országok természeti katasztrófái” esetében a teljes közvetlen kár 2,5 %-a számolható el.

Miután az Európai Parlament és a Tanács mindegyik esetben jóváhagyta az igénybevételt, és az uniós költségvetésben elérhetővé tette a szükséges előirányzatokat, a Bizottság a támogatást az egyes országok számára jóváhagyó végrehajtási határozatokat fogadott el, amelyet a teljes összeg kifizetése követett. Azokban az esetekben, amelyeknél előlegfizetést hagytak jóvá, kizárólag a teljes hozzájárulás egyenlege került kifizetésre.

A végrehajtási határozatok mellékletei tartalmazták a pénzeszközök tervezett felhasználásának általános leírását, a kedvezményezett államok által a Szolidaritási Alapból nyújtott hozzájárulás végrehajtására kijelölt hatóságok felsorolását, valamint megnevezték az ellenőrzésért és a kontrollokért felelős független hatóságot.

A részletes pénzügyi táblázatok e jelentés II. mellékletében találhatók.

A jelentéstételi időszak alatt az Európai Parlament és a Tanács a Bizottság javaslata alapján a Szolidaritási Alapból nyújtandó 17 pénzügyi hozzájárulást hagyott jóvá. A Bizottság az alábbi csoportokban ismertette a Szolidaritási Alap igénybevételére irányuló javaslatait:

➤ 2019

- A Bizottság 2019. május 22-én európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatot fogadott el a Szolidaritási Alap 293 551 794 EUR összegű igénybevételéről⁶ a Romániának, Olaszországnak és Ausztriának történő segítségnyújtás céljából. Az igénybevételre irányuló javaslatot a 3/2019. sz. költségvetés-módosítási tervezet⁷ kísérte, amely tartalmazta a szükséges kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatoknak a 2019. évi általános költségvetésbe történő javasolt beállítását. A 3/2019. sz. költségvetés-módosítási tervezetet és az igénybevételre irányuló javaslatot a költségvetési hatóság 2019. szeptember 18-án fogadta el⁸, és a Szolidaritási Alapból 293 551 794 EUR támogatást ítélt oda Olaszországnak, Ausztriának és Romániának.
- A 4/2019. sz. költségvetés-módosítási tervezet⁹ 2019. július 2-án fogadták el. A 4/2019. sz. költségvetés-módosítási tervezet célja a költségvetés kiadási és bevételi oldalának a legújabb fejleményeket figyelembe vevő aktualizálása volt, beleértve a Szolidaritási Alap költségvetésben szereplő kötelezettségvállalási előirányzatainak 29,7 millió EUR-val történő csökkentésére irányuló javaslatot is.
- A 2019. november 27-én elfogadott DEC 2020/227¹⁰ számú előirányzat-átcsoportosítás Görögország részére 4 552 517 EUR kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzat felhasználását engedélyezte.

⁶ COM(2019) 206 final, 2019.5.22.

⁷ COM(2019) 205 final, 2019.5.22.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1817 határozata (2019. szeptember 18.) az Ausztriának, Olaszországnak és Romániának szóló segítségnyújtás céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről.

⁹ COM(2019) 610 final, 2019.2.2.

¹⁰ A költségvetési rendelet 31. cikke szerinti kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatok átcsoportosítására irányuló kérelem.

➤ 2020

- A Bizottság 2020. május 30-án európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatot fogadott el a Szolidaritási Alap 278 993 814 EUR összegű igénybevételéről¹¹ a Portugáliának, Spanyolországnak, Olaszországnak és Ausztriának történő segítségnyújtás céljából. Az igénybevételre irányuló javaslatot a 4/2020. sz. költségvetés-módosítási tervezet kísérte, amely tartalmazta a szükséges kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatoknak a 2020. évi általános költségvetésbe történő javasolt beállítását. A költségvetési hatóság a 2020. június 18-án elfogadott 4/2020. sz. költségvetés-módosítási tervezet és az igénybevételre irányuló javaslat alapján Spanyolországnak, Olaszországnak, Ausztriának és Portugáliának a 2019 folyamán ezekben az országokban bekövetkezett katasztrófákat követően a Szolidaritási Alapból 278 993 814 EUR összegű támogatást ítelt oda.
- A Bizottság 2020. október 9-én európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatot fogadott el a Szolidaritási Alap 823 548 633 EUR összegű igénybevételéről¹² a Horvátországnak és Lengyelországnak a 2020 folyamán ezekben az országokban bekövetkezett természeti katasztrófákkal kapcsolatban nyújtandó segítség, valamint a 2020 elején a Covid19-világjárvány által okozott jelentős népegészségügyi szükséghelyzetre válaszul a Horvátországnak, Németországnak, Görögországnak, Magyarországnak, Írországnak, Portugáliának és Spanyolországnak fizetendő előlegek biztosítása céljából. Az igénybevételre irányuló javaslatot a 9/2020. sz. költségvetés-módosítási tervezet¹³ kísérte, amely tartalmazta a szükséges kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatoknak a 2020. évi általános költségvetésbe történő javasolt beállítását. A költségvetési hatóság a 2020. november 25-én elfogadott 9/2020. sz. költségvetés-módosítási tervezet és az igénybevételre irányuló javaslat alapján Németországnak, Írországnak, Görögországnak, Spanyolországnak Horvátországnak, Magyarországnak, Lengyelországnak és Portugáliának a Szolidaritási Alapból összesen 823 548 633 EUR összegű támogatást¹⁴ ítelt oda.

LEZÁRÁSOK

A rendelet 8. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kedvezményezett állam a pénzügyi hozzájárulás folyósításától számított 24 hónapon belül jelentést készít a pénzügyi végrehajtásról (a továbbiakban: végrehajtási jelentés), amelyben nyilatkozik a kiadások indokáról (a továbbiakban: érvényességi nyilatkozat).

A Bizottság 2020-ban a Szolidaritási Alap négy ügyét zárta le, 2019-ben pedig egyet sem.

➤ 2020-AS LEZÁRÁSOK

Szlovénia, jégvihar 2014-ben: a Szolidaritás Alapból származó pénzügyi hozzájárulás 18 388 478 EUR-t tett ki. 2017. március 17-én Szlovénia a végrehajtási jelentés

¹¹ COM(2020) 200 final, 2020.4.30.

¹² COM(2020) 960, 2020.10.9.

¹³ COM(2020) 961 final, 2020.10.9.

¹⁴ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/75 határozata (2020. november 25.) a Horvátországnak és Lengyelországnak természeti katasztrófával kapcsolatban nyújtandó segítség, valamint a Horvátországnak, Németországnak, Görögországnak, Magyarországnak, Írországnak, Portugáliának és Spanyolországnak népegészségügyi szükséghelyzettel kapcsolatban fizetendő előlegek biztosítása céljából az Európai Unió Szolidaritási Alapjának igénybevételéről.

benyújtásának meghosszabbítását kérte, amire egy alkalommal, 2017. június 30-ig kapott engedélyt. Szlovénia a végrehajtási jelentést és az érvényességi nyilatkozatot 2017 június 22-én nyújtotta be. A szlovén hatóságok által szolgáltatott információk alapján az ellenőrzés során 6 775,35 EUR szabálytalan összegre derült fény. A pénzeszközök visszafizettetése nem volt szükséges, mivel 2 267 664,97 EUR túlkönyvelésre került sor. Az ügyet 2020 februárjában lezárták.

Csehország, árvíz 2013-ban: a Szolidaritás Alapból származó pénzügyi hozzájárulás 15 928 275 EUR-t tett ki. 2016. március 7-én a cseh hatóságok benyújtották a végrehajtási jelentést és az érvényességi nyilatkozatot, amelyeket a Bizottság értékelt. A Bizottság kérésére a cseh hatóságok 2016 novemberében és 2018 áprilisában további információkkal egészítették ki az érvényességi nyilatkozatot. A Bizottság által 2018 augusztusában végzett ellenőrzés feltárta, hogy a kiadások egy része szabálytalan volt, és nem állt összhangban a rendelet előírásainak. A Bizottság 2019. március 26-án elfogadta a megállapítást. A Csehország által szolgáltatott információk alapján az alap keretében elszámolható kiadások összege 15 917 103,51 EUR volt, alacsonyabb, mint az alapból származó 15 928 275 EUR összegű pénzügyi hozzájárulás. A felmerült elszámolható kiadások és a kapott összeg közötti 11 171,49 EUR különbség az Ústínad Labem régióra vonatkozó pénzügyi korrekció eredménye volt. A pénzügyi korrekció összegét (11 171,49 EUR) vissza kellett fizettetni, amelyről 2019. május 13-án előzetes lezáró levelet küldtek. 2019 júliusában Csehország kérte a pénzügyi korrekció törlését, és igazoló dokumentumokat nyújtott be. 2019 júliusa és 2020 januárja között a Bizottság elemezte a Csehországtól kapott információkat, 2020 áprilisában végül elfogadta az érvényességi nyilatkozatot, és törölte a pénzügyi korrekciót.

Egyesült Királyság, árvíz 2015-ben: a Szolidaritás Alapból származó pénzügyi hozzájárulás 60 301 050 EUR-t tett ki. Az Egyesült Királyság a végrehajtási jelentést és az érvényességi nyilatkozatot 2019 július 16-án nyújtotta be. Az Egyesült Királyság által szolgáltatott információk alapján az alap keretében elszámolható kiadások összege 93 887 925,31 EUR volt, magasabb, mint a 60 301 050 EUR összegű pénzügyi hozzájárulás. A Szolidaritási Alap hozzájárulása és a bejelentett kiadások közötti különbség a magasabb elszámolható kiadások eredménye. A lezárásról szóló, 2020. október 2-án küldött levélben jelezték, hogy nincs szükség visszafizetetésre.

Görögország, földrengés 2015-ben: a Szolidaritás Alapból származó pénzügyi hozzájárulás 1 651 834 EUR-t tett ki. A végrehajtási jelentést 2018. november 22-én nyújtották be. A jelentés Bizottság általi alapos vizsgálatát követően, és a Görögország által szolgáltatott információk alapján az alap keretében elszámolható kiadások összege 2 631 808,66 EUR volt, magasabb, mint a Szolidaritási Alapból származó 1 651 834 EUR összegű pénzügyi hozzájárulás. A Szolidaritási Alap hozzájárulása és a bejelentett kiadások közötti különbség a magasabb elszámolható kiadások eredménye. A lezárásról szóló, 2020. október 2-án küldött levélben jelezték, hogy nincs szükség pénzügyi korrekcióra.

KÖVETKEZTETÉSEK

A tagállamok és a tagjelölt országok egyre gyakrabban szembesülnek olyan természeti katasztrófákkal, amelyek közül sok az éghajlattal hozható összefüggésbe. 2019–2020-ban a Szolidaritás Alap – a katasztrófák utáni helyreállítási erőfeszítésekhez nyújtott pénzügyi segítség formájában – továbbra is létfontosságú támogatást nyújtott az érintett közösségeknek, ami az európai szolidaritás kézzelfogható jele.

A legnagyobb hatást 2019–2020-ban azonban a Covid19-világjárvány gyakorolta a Szolidaritás Alap működésére, ami rávilágított az Alap költségvetési rugalmasságának és a rendelet kiigazításának fontosságára. A rendelet 2020. március 30-i gyors módosításának köszönhetően a tagállamok és az uniós tárgyalásokon részt vevő országok 2020. április 1-jétől jelentős népegészségügyi szükséghelyzet esetén is kérhettek támogatást a Szolidaritási Alapból.

Ennek következtében különösen 2019 és 2020 bizonyult különösen megterhelő évnak a Szolidaritási Alap számára. E két év alatt a Bizottság 33 új kérelmet fogadott el, amelyek közül 13 természeti katasztrófákhoz, 20 pedig jelentős népegészségügyi szükséghelyzethez kapcsolódott.

A Szolidaritási Alap 2019-ben összesen 77,6 millió EUR-t, 2020-ban pedig 989 millió EUR-t fordított csak arra, hogy segítse a tagállamokat és a tagjelölt országokat a természeti katasztrófák következményeiből való kilábalásban. 2019 szeptembere és novembere között Dél- és Közép-Európában szélsőséges időjárási események voltak jellemzőek, amelyek miatt a Szolidaritási Alap több mint 270 millió EUR támogatást nyújtott. Eközben 2020 júniusa és augusztusa között több tagállamot áradások sújtottak, és az érintett tagállamok a Szolidaritási Alapból 10 millió EUR támogatást kaptak.

A 2020. márciusi zágábi földrengésekhez az alap fizette ki a 2020. évi legnagyobb hozzájárulást – egyben a fennállása óta második legmagasabb összeget. A 683,7 millió EUR összegű támogatás iránti kérelem feldolgozása és a támogatás folyósítása nagyon rövid időn (hét hónapon) belül valósult meg, figyelembe véve a Szolidaritási Alapból nyújtott hozzájárulás összegét és a földrengések által okozott teljes közvetlen kár nagyságát.

Ugyanakkor a Covid19-világjárvány és a horvátországi földrengések egyidejűsége az alap költségvetési korlátaival is szembesített. Az alap történetében először *a támogatást az elfogadott módszertan szerint kiszámított összeghez képest arányosan csökkenteni kellett.* Amint azt a következő évekre vonatkozó jelentés is mutatja, nem ez volt az utolsó alkalom, hogy csökkenteni kellett a támogatást.

Kiterjesztett hatálya és a támogatása iránti növekvő igény fényében a Szolidaritási Alapnak rendelkeznie kell az ahhoz szükséges költségvetési eszközökkel, hogy a jövőben is teljesíthesse megbízatását. Története során a Szolidaritási Alap fontos szerepet játszott a rászoruló államok támogatásában; a katasztrófákat és a vészhelyzeteket követően a nagyon nehéz helyzetben lévő emberek iránti uniós szolidaritás konkrét szimbólumává vált. Ahhoz, hogy ezt a különleges és szimbolikus szerepet továbbra is betölthesse, alapvetően fontos, hogy növeljük és megőrizzük a Szolidaritási Alap költségvetési forrásait.